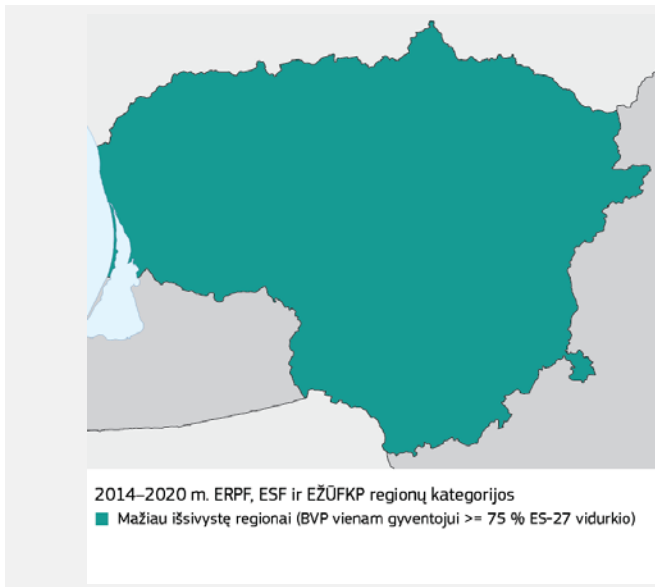

EUROPOS STRUKTŪRINIAI IR INVESTICIJŲ FONDAI¹

LIETUVA

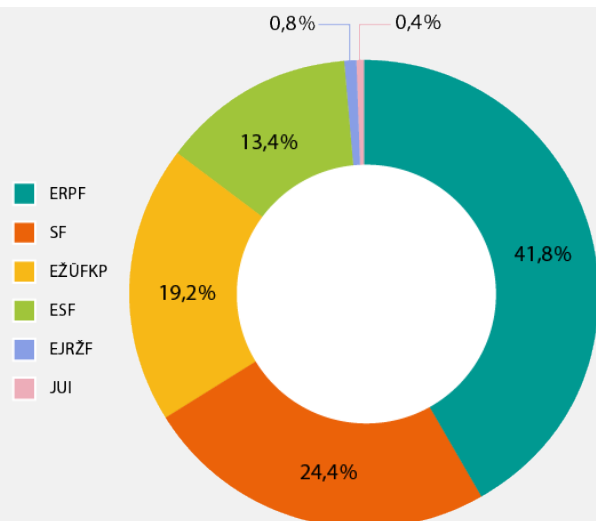
Europos struktūriniai ir investicijų fondai (ESI fondai), kurių 2014–2020 m. biudžetas siekia **454 mlrd. EUR**, yra pagrindinė Europos Sąjungos investicijų politikos priemonė. ESI fondai yra penki: **Europos regioninės plėtros fondas** (ERPF); **Europos socialinis fondas** (ESF); **Sanglaudos fondas** (SF); **Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai** (EŽŪFKP); ir **Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas** (EJRŽF). Lietuva kartu su devyniolika kitų valstybių narių taip pat gaus naudą iš **Jaunimo užimtumo iniciatyvos** (JUI).

2014–2020 m. laikotarpiu Lietuvai skirta **8,39 mlrd. EUR** iš ESI fondų pagal tris nacionalines programas. Lietuvos nacionalinis įnašas yra **1,56 mlrd. EUR**, o bendras biudžetas siekia **9,95 mlrd. EUR**, kuriuos galima investuoti įvairiose srityse, nuo **inovacijų ir konkurencingumo iki MVĮ paramos**, taip pat į **efektyvų išteklių naudojimą, užimtumo skatinimą, kokybišką švietimą ir socialinę įtrauktį**.

ESI FONDŲ BIUDŽETAS LIETUVAI (2014–2020 M.)

- **3,5 mlrd. EUR** iš ERPF
- **2,05 mlrd. EUR** iš SF
- **1,61 mlrd. EUR** iš EŽŪFKP
- **1,13 mlrd. EUR** iš ESF
- **63 mln. EUR** iš EJRŽF
- **32 mln. EUR** iš JUI

¹ Šioje informacijos suvestinėje esantys duomenys yra paimti iš ESIF atvirųjų duomenų platformos, kurią galima rasti adresu <https://cohesiondata.ec.europa.eu/>. Duomenys apie planuotus pasiekimus pagrįsti oficialiai patvirtintais bendrais rodikliais arba, ESF atveju, programai skirtais specifiniais rodikliais (ataskaitinė duomenų data: 2015 m. lapkričio mėn.).

PAGRINDINIAI PRIORITETAI

ESI FONDAI LIETUVOJE:

- Prisidės prie ekonomikos **inovatyvumo** ir **konkurencingumo** gerinimo, taip pat sustiprins mokslinių tyrimų ir inovacijų bei pramonės politikos ryšius.
- Teiks paramą **MVĮ**, taip pat remis žemės ūkio, miško, akvakultūros ir žuvininkystės valdų modernizavimą.
- Padės kovoti su nedarbu ir socialine atskirtimi, pagerins **švietimo** ir **mokymo** kokybę, ir užtikrins, kad būtų labiau atsižvelgta į darbo rinkos paklausą stiprinant aktyvių darbo rinkos dalyvių gebėjimus ir įgūdžius bei mažinant mokyklos nebaigusių asmenų skaičių.
- Išplės **TEN-T transporto tinklus** ir pagerins prieinamumą.
- Rems aplinkai ir klimatui nekenkiančias žemės valdymo praktikas ir prisidės mažinant **šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį**.
- Gerins **viešojo administravimo efektyvumą**.

TIKSLAI

Visų fondų tikslas – remti Lietuvos **socialinę ir ekonominę plėtrą**. Atsižvelgiant į tikėtinus rezultatus (**tikslius**) ir remiantis pagrindiniais kriterijais, toliau pateikiama ką Lietuva turėtų pasiekti iki 2020 m.

KAIP LIETUVA PASIEKS TIKĖTINŲ REZULTATŲ?

Lietuva, remdamasi daugialypiu požiūriu, sieks veiksmingo ES lėšų panaudojimo.

IŠANKSTINIŲ SĄLYGŲ ĮGYVENDINIMAS SIEKIANT VEIKSMINGO IR EFEKTYVAUS ESI FONDŲ NAUDOJIMO

Siekiant, kad ESI fondai būtų naudojami efektyviai ir orientuoti į rezultatus, Komisija nustatė tam tikras išankstines sąlygas valstybėms narėms, kurioms skiriamos ESI fondų lėšos.

Pagrindinis šių sąlygų, dar vadinamų *ex-ante* sąlygomis, tikslas yra padėti visoms valstybėms narėms ir jų regionams spręsti problemas, kurios, kaip rodo patirtis, yra ypač aktualios siekiant efektyvaus fondų paramos įgyvendinimo. Šie principai gali būti susiję, pavyzdžiui, su ES teisės aktų įgyvendinimu, strateginių ES projektų finansavimu, arba administraciniu vertinimu ir instituciniais gebėjimais.

Šios *ex-ante* sąlygos apima daugelį investicijų sričių: mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijų gerinimą, taip pat strateginius planus susijusius su aplinkos apsauga, energijos išteklių, transportu, socialine ir ekonomine įtrauktimi, sveikatos priežiūros paslaugomis, užimtumu, švietimu ir mokymu.

SKATINIMAS NAUDOTI FINANSINES IR TERITORINES PRIEMONES

- Tikimasi, kad naudojant finansines priemones bus skiriama daugiau kaip 700 mln. EUR, kurie visų pirma bus skiriami energijos vartojimo efektyvumui, MVJ ir savarankiškam darbui. Palyginti su 2007–2013 m. programavimo laikotarpiu, ši suma padidėjo daugiau kaip 50 %.
- Vykdomos programos padės užtikrinti visišką turimų teritorinių priemonių panaudojimą. Miestų valdžios institucijos bus atsakingos už 210 mln. EUR investicijų valdymą, kurios visų pirma bus skiriamos tvariai miestų plėtrai bei ekonominiam ir socialiniam atkūrimui. Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas, įvertintas apie 100 mln. EUR, visose kaimų ir pakrančių bei kai kuriose miestų teritorijose sustiprins vietos partnerystes.

SUPAPRASTINIMAS NAUDOS GAVĖJAMS

Lietuva planuoja supaprastinti procedūras visiems ESI fondams, kad galėtų geriau pasinaudoti supaprastintu išlaidų apmokėjimu ir pagerinti naudos gavėjams prieinamas IT sistemas (pvz., sukuriant vieno langelio sistemą, gerinant informacijos kokybę ir teikiant elektronines formas).

SĖKMĖS ISTORIJS: PROJEKTŲ, KURIEMS 2007–2013 M. BUVO NAUDOJAMOS ESI FONDŲ LĖŠOS, PAVYZDŽIAI

NAUJASIS VILNIAUS APLINKKELIS MAŽINA SPŪSTIS IR TRUMPINA KELIONĖS LAIKĄ

Lietuvos sostinės vakarinio aplinkkelio antrasis etapas sumažina spūstis miesto centre pagerindamas kelių infrastruktūrą didmiesčio šiaurės vakarų dalyje. Naujoji 2,84 km kelio atkarpa pagerina bendrą prieinamumą mieste ir aplink jį, taip pat suteikia patogesnį susisiekimą su tarptautiniu oro uostu. Aplinkkelis šiose srityse taip pat turėtų sumažinti nelaimingų atsitikimų skaičių ir triukšmą.

Naujoji kelio atkarpa pagerina bendrą prieinamumą mieste ir aplink jį. Naujasis maršrutas sukurtas taip, kad prisidėtų prie pagrindinių sostinės pramonės teritorijų, įsikūrusių pietinėse ir rytinėse Vilniaus dalyse, plėtros. Įgyvendinant projektą buvo sukurta daugiau kaip 400 darbo vietų.

Bendras biudžetas: **51 325 904 EUR**

Projektui skirtas **ES biudžeto įnašas** iš SF: 37 732 720 EUR

Daugiau informacijos: <http://europa.eu/!HB43yP>

LENKIJUJE IR LIETUVOJE – GERESNĖS PAGALBOS TARNYBŲ PASLAUGOS

Atlikus pasienio teritorijos tarp Marijampolės bei Alytaus regionų Lietuvoje ir Palenkės bei Varmijos Mozūrų vaivadijų Lenkijoje gyventojų poreikių analizę, buvo inicijuotas bendras projektas, skirtas pagerinti abiejų šalių pagalbos tarnybų reagavimo laiką ir paskatinti aktyviau naudoti Europos bendrojo pagalbos telefono numerį 112. Nuo seno buvo jaučiama Lietuvos ir Lenkijos pagalbos tarnybų bendradarbiavimo stoka. Svarbiausias tokią situaciją lėmęs veiksnys – nepakankama abiejose šalyse veikiančių tarnybų integracija ir išplėtos infrastruktūros trūkumas. ERPF finansuojamo projekto metu buvo sukurti nauji perspėjimo ir dispečerinio valdymo centrai, skirti priimti ir tvarkyti numerio 112 skambučius bei pagreitinti reagavimo laiką.

Bendras biudžetas: **4 083 436 EUR**

Projektui skirtas **ES biudžeto įnašas** iš ERPF: 3 470 921 EUR

Daugiau informacijos: <http://europa.eu/!jR36CF>

DIRBDAMI KURKIME ŠEIMOS GEROVĘ

Lietuvos miestuose dirbantys tėvai gali naudotis įvairiomis galimybėmis derinti vaikų priežiūrą ir kitus įsipareigojimus, tačiau kaimuose tokių pasirinkimų yra nedaug. Projektas „Dirbdami kurkime šeimos gerovę“ skirtas pakeisti situaciją Tauragės apskrityje pasiūlant moterims galimybę atitrūkti nuo tradicinio namų šeimininkės vaidmens. Įgyvendinant šį projektą moterys buvo padrąšintos, konsultuotos karjeros klausimais ir dalyvavo mokymuose. Socialiniai darbuotojai padėjo šeimoms rūpintis vaikais ir prižiūrėti vyresnius šeimos narius, kol moterų nebuvo namuose. Projektas buvo reikšmingas tuo, kad padėjo savivaldybei pagerinti rizikos grupėms taikomus metodus. Iš viso 25 dirbantiems asmenims buvo pasiūlyta pagalba namuose. Kelioms šeimoms su neįgaliais vaikais pradėta teikti priežiūra naujame reabilitacijos centre visą darbo dieną.

Bendras biudžetas: **1 113 520 EUR**

Projektui skirtas **ES biudžeto įnašas** iš **ESF: 1 113 520 EUR**

Daugiau informacijos: <http://europa.eu/lyX34pt>

PIENO RINKOS MODERNIZAVIMAS

Remiamas EŽŪFKP, pieno kooperatyvas Varanausko kaime galėjo modernizuoti transportavimo ir pieno apskaitos sistemas įsigyjant naujų transporto priemonių, kuriose yra naujausios melžimo technologijos ir integruotos apskaitos sistemos. Kooperatyvas pagerino išlaidų veiksmingumą ir padidino konkurencingumą rinkoje.

Bendras biudžetas: **333 272 EUR**

Projektui skirtas **ES biudžeto įnašas** iš **EŽŪFKP: 129 753 EUR**

Daugiau informacijos: <http://europa.eu/lvW66mk>

MODERNI ĮRANGA TVENKINIO AKVAKULTŪRAI

Galingo mechanizmo atsiradimas pagerino produktyvumą ir konkurencingumą tvenkinių akvakultūros srityje, padidino gamybą ir sukūrė naujas darbo vietas.

Bendras biudžetas: **379 783 EUR**

Projektui skirtas **ES biudžeto įnašas** iš **EŽF: 170 903 EUR**

(2007–2013 m. laikotarpiu EJŖŽF buvo žinomas kaip Europos žuvininkystės fondas arba EŽF)

SUŽINOKITE DAUGIAU APIE ESI FONDUS LIETUVOJE

- **ESI fondai:** http://ec.europa.eu/contracts_grants/funds_lt.htm
- **ESI fondų atvirųjų duomenų platforma:** <https://cohesiondata.ec.europa.eu/countries/LT>
- **ERPF ir SF:** http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/atlas/lithuania
- **ESF:** <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=387&langId=lt>
- **JUI:** <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=13482&langId=en>
- **EŽŪFKP:** http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/country-files/index_en.htm
- **EJŖŽF:** http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/country-files/index_en.htm
- **ES atstovybė Lietuvoje:** http://ec.europa.eu/lietuva/news_hp/index_lt.htm
- **ES projektų pavyzdžiai:** http://ec.europa.eu/budget/euprojects/search-projects/list_en
- **Sekite mus „Twitter“:** [@EU_Regional](#) [@EU_Social](#) [@EU_Agri](#) [@EU_Mare](#) [#ESIFunds](#)